

Undervisningsministeriet
Att. Hanne Riddersborg
Uddannelsesstyrelsen
Den internationale enhed
Vester Voldgade 123
1552 København V

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

dli@dlint.org
www.dlint.org

2. februar 2006

DLI hørings svar vedr. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet: Den europæiske indikator for sprogkundskaber

DLI har fra Undervisningsministeriet den 18. januar 2006 modtaget høringsmateriale vedr. en europæisk indikator for sprogkundskaber.

Indledningsvis kan DLI erklære sig enig i Kommissionens understregning af vigtigheden af flersprogethed i det europæiske samfund. Den voksende globalisering øger behovet for sproglige kompetencer – såvel i forhold til arbejdsmarkedets krav som i forhold til generelle kommunikative færdigheder. DLI kan også tilslutte sig behovet for pålidelige data, som kan bidrage til at kaste lys over sprogundervisningen i de enkelte europæiske lande. Formålet med at fremskaffe data må imidlertid efter DLI's opfattelse være at skabe grundlag for udveksling af god praksis og "peer learning". DLI finder det formålsløst at indføre en ny indikator i EU regi, hvis ideen er, at dataindsamlingen skal anvendes til rangordning og sammenligning mellem størrelser, der i princippet er usammenlignelige. DLI finder, at behovet for en fælles indikator bør genovervejes, og DLI finder det vanskeligt at se formålet med at iværksætte et større arbejde på området på det eksisterende grundlag. En fælles indikator vil i bedste fald være ubrugelig. Derimod vil en fælles beskrivelsesramme af de kompetencer, sprogundervisningen bør bibringe elever og studerende, være nyttig, men sprogundervisningen og elevernes forudsætninger varierer så meget medlemslandene imellem, at én fælles indikator vil fremstå som forsøg på harmonisering. Det må derfor være op til det enkelte medlemsland at beskrive de nationale mål for sproglige kompetencer, hvorledes man arbejder for at nå målene, og hvorledes man evaluerer. Kommissionen kan og bør på et sådant grundlag stille sig i spidsen for en organiseret udveksling af erfaringer og praksis. Dette vil være langt mere konstruktivt end at løbe risikoen for at iværksætte en konkurrence om rangordning landene imellem.

Yderligere kommentarer til Kommissionens meddelelse.

Kommissionen giver i sin meddelelse ikke en klar præcisering af, hvad indikatoren for sprogkundskaber og de afledte data skal bruges til. Uklarheden bliver ikke mindre af, at Kommissionen kun omtaler én indikator. Sprogfærdighed er en så sammensat kompetence, at adskillige indikatorer må tages i anvendelse for at nå kompasset rundt. Kommissionen skriver om formålet med indikatoren, at der på grundlag af de indsamlede data "kan foretages en mere produktiv

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskoler Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

sammenligning af sprogpolitik og sprogundervisningsmetoder i medlemsstaterne for derefter at fastlægge og udveksle god praksis". Det kan vel ikke være EU-Kommissionens opgave at "at fastlægge god praksis"? Dernæst skriver Kommissionen, at "det endelige mål er at give medlemsstaterne klare oplysninger, som kan lægges til grund for eventuelle nødvendige ændringer i deres tilgang til fremmedsprogsundervisning og indlæring". Formuleringerne er ganske uklare. DLI efterspørger derfor en nærmere, og mere præcis redegørelse for den konkrete anvendelse af de indsamlede data, samt en redegørelse for, hvorledes indsamling af data vil finde sted. Kommissionen anfører, at data skal indsamles på basis af "objektive sproglige færdighedsprøver". Imidlertid er undervisningsmål, læseplaner og undervisningsmetoder på sprogområdet så forskellige i medlemsstaterne, at en fælles "objektiv færdighedsprøve" må anses for at være uden for rækkevidde. Det er DLI's opfattelse, at Kommissionen som nævnt i stedet kan bidrage til en nærmere beskrivelse af de kompetencer på sprogområdet, som Fællesskabet anser det for nødvendigt, at Europas borgere at erhverve sig. Denne opfattelse ligger i direkte forlængelse af, at DLI ikke kan støtte Kommissionens hensigt om, at dataene skal lægges til grund for eventuelle nødvendige ændringer i medlemsstaternes tilgang til fremmedsprogsundervisning og indlæring. Også dette udsagn savner en nærmere præcisering. DLI mener, at det ligger langt uden for Fællesskabets kompetence at udstikke retningslinier for medlemsstaternes mål for og organisering af sprogundervisningen. Dette må følge af TEF, art. 149, ifølge hvilken Fællesskabet kan bidrage til udviklingen af et højt uddannelsesniveau, men med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed. Kommissionen beskriver i sin meddelelse den meget store variation, der er mellem medlemsstaternes organisering af sprogundervisningen – og udkommet heraf. Eventuelle pålæg om "nødvendige ændringer" kan på denne baggrund ikke blive generelle, men må skulle rettes mod den enkelte medlemsstat, og Kommissionen vil hermed overskride sin kompetence væsentligt.

Om det konkrete indhold i Kommissionens forslag til en sprogindikator har DLI følgende bemærkninger: Indikatoren skal måle færdigheder på fire områder: læse-, lytte-, tale- og skrivefærdighed. Dog vil Kommissionen i første runde af praktiske årsager ikke måle talefærdigheder. Set fra et dansk synspunkt, er dette kritisabelt. Arbejdsmarkedet efterspørger kommunikative færdigheder og i det danske uddannelsessystem lægges der stor vægt på, at elever/studerende udvikler disse kompetencer. Med Kommissionens prioriteringer kan man desuden frygte, at den del af sprogundervisningen, der drejer sig om kultur- og samfundsforhold vil blive nedprioriteret sammen med målet om den enkelte elevs alsidige personlige udvikling som en integreret del af sprogundervisningen. Man kan derfor forudse, at Kommissionens indikator kan udløse en systematisk skævvridning af data, som vil tegne et ukorrekt billede af de danske elevers kompetencer, set i relation til de danske mål for undervisningen.

DLI's indledende synspunkter i dette høringssvar skal ses i lyset af Kommissionens forslag til en "forordning til udarbejdelse og udvikling af statistikker over uddannelse og livslang læring". DLI beklager, at forslaget kun har været sendt til høring i EU-specialudvalget for konkurrence og vækst, og ikke i EU-specialudvalget for uddannelse. Ej heller er sidstnævnte udvalg blevet orienteret om forslaget til forordningen eller høringen om samme. Forslaget kan få meget stor betydning, fx for arbejdet med en indikator for sprogkundskaber. Hvis

en sprogindikator vedtages, kan forordningens bindende karakter få direkte indflydelse på indholdet i og gennemførelsen af undervisningen. Det er bl.a. også på denne baggrund, at DLI stiller sig afvisende over for forslaget om at indføre en fælles EU-indikator for sprogkundskaber.

Afslutningsvis vil DLI gerne understrege, at enhver form for samarbejde om beskrivelsesværktøjer og udveksling af god praksis og erfaringer og viden om kompetenceudvikling medlemslandene imellem hilses velkommen. Ligeledes bør samarbejdet også rette sig mod udveksling af god praksis for kvalitetsudvikling og evaluering. Direkte afledt af Lissabonstrategien mål bør udvekslingen finde sted på alle niveauer og blandt alle aktører i uddannelsessystemerne.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
DLI – Bruxelles

